

Link article (Style APA): Kryvenko I. S., & Hrynyshyn N. O. (2022). Tell me who is your favorite politician, and i'll tell you who you are: psychological factors of the ideal political leader's image among Ukrainians. *Insight: the psychological dimensions of society*, 7, 90–100. DOI: 10.32999/2663-970X/2022-7-7

Link article (Style DSTU 8302: 2015): Kryvenko I. S., Hrynyshyn N. O. Tell me who is your favorite politician, and i'll tell you who you are: psychological factors of the ideal political leader's image among Ukrainians. *Insight: the psychological dimensions of society*, 2022, 7, 90–100. DOI: 10.32999/2663-970X/2022-7-7

UDC 159.9.072:316.6+316.46-057.1

Tell me who is your favorite politician, and i'll tell you who you are: psychological factors of the ideal political leader's image among Ukrainians

Скажи, хто твій улюблений політик, і я скажу, хто ти: психологічні чинники образу ідеального політичного лідера українців

Received: November 18, 2021

Accepted: June 17, 2022

Kryvenko Iryna Stepanivna

Candidate of Science in Psychology,
Associate Professor of the Department
of Psychology and Psychotherapy,
Ukrainian Catholic University, Ukraine
i.horbal@ucu.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0002-7558-5440>

Hrynyshyn Nataliya Oleksandrivna

Master Student of the MA Program "Clinical
psychology with the basics of psychodynamic
therapy" of the Department of Psychology
and Psychotherapy,
Ukrainian Catholic University, Ukraine
hrynyshyn@ucu.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0003-2535-9776>

Кривенко Ірина Степанівна

кандидат психологічних наук,
доцент кафедри психології
та психотерапії
Український католицький університет,
Україна

i.horbal@ucu.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0002-7558-5440>

Гринишин Наталія Олександрівна

Магістрантка освітньої програми
"Клінічна психологія з основами
психодинамічної терапії" кафедри
психології та психотерапії
Український католицький університет,
Україна

hrynyshyn@ucu.edu.ua

<https://orcid.org/0000-0003-2535-9776>

Abstract

The current situation in Ukrainian politics is resonant due to the polar public attitude to the top of power. Moreover, this attitude has a clear emotional component. Therefore, it is essential to understand the specifics of the ideal politician's image for stabilizing the psychological climate in society. **Purpose.** The research

Анотація

Сучасна ситуація в українській політиці є резонансною у контексті полярного ставлення громадськості до владної верхівки, причому це ставлення має виразний емоційний компонент. Відтак, розуміння специфіки образу ідеального політика є важливим для стабілізації психологічного клімату

Tell me who is your favorite politician, and I'll tell you who you are: psychological factors of the ideal political leader's image among Ukrainians

aims to study the psychological qualities of voters in the context of their ideas about the perfect political leader. **Methods.** Based on the theories of identification with a political leader and the projection of personality traits on politicians, we conducted an empirical study to determine the hierarchical structure of the ideal political leader's image (using a modified adjective test of politicians). We established the links of its components with the voters' level of dispositional optimism, personal narcissism, and the intensity of the projection defensive mechanism. **Results.** We noted that the idea of a perfect politician in Ukrainian society characterizes him in terms of Machiavellianism, charisma, professionalism, and facade. The first aspect has the most significant loading in the factor structure and is especially important for the electorate with high narcissism. It indicates the desirability of a leader who will successfully solve problems and achieve the desired result. It confirms the theory of identification with the leader. The charisma of a leader becomes more important the higher the dispositional optimism of a person is. The high intensity of the projection as a defensive mechanism indicates some devaluation of the role of professionalism and facade and an emphasis on a politician's charisma, which demonstrates ignoring of external, apparent signs of political leadership in favor of the desired features. **Conclusions.** The received results deepen the understanding of the psychological factors' role in forming political preferences.

Keywords: ideal political leader's image, factors of political choice, projection, identification with a leader, Machiavellism, charisma.

Introduction

The current situation in Ukrainian politics is resonant due to the polar public attitude toward politicians. Some people idealize the current government, placing great hopes on it to change the way of life in the country. Others complain about removing the previous politicians and despair about the current rule. This attitude has a clear emotional component. The admiration and devaluation are mainly addressed to current and previous presidents and cause public debate, often in an offensive and negative tone. Therefore, understanding the specifics of political preferences is essential for establishing a psychological climate in different social spaces where such diverse views appear.

Forming the ideal political leader's image requires additional study within the psychological paradigm because socio-political theories mainly

в суспільстві. **Метою** статті є вивчення психологічних якостей виборців у контексті їх уявлень про ідеального політичного лідера. **Методи.** Ґрунтуючись на теоріях ідентифікації з політичним лідером, проєкції особистих рис на політиків та ін. було проведено емпіричне дослідження, в ході якого з'ясовано ієрархічну структуру образу ідеального політичного лідера (на основі модифікованого прикметникового тесту характеристик політиків), та встановлено зв'язок її компонентів з рівнем диспозиційного оптимізму, особистісного нарцисизму та напруженості захисного механізму проєкції виборців. **Результати і дискусія.** Зазначено, що уявлення про ідеального політика в українському суспільстві характеризують його у площині рис макіавеллізму, харизматичності, професійності та іміджевості. Перший аспект має найбільше навантаження в факторній структурі та особливо велику роль йому відводять представники електорату з високим нарцисизмом. Це вказує на бажаність такого лідера, який буде успішно вирішувати завдання і досягати бажаного результату, а також підтверджує теорію ідентифікації з лідером. З'ясовано, що харизма лідера набуває тим більшого значення, чим вищий в людини диспозиційний оптимізм. Сильне напруження захисного механізму проєкції вказує на деяке знецінення ролі професіоналізму та іміджу в образі політика, та підкреслення ваги його харизми, що демонструє ігнорування зовнішніх, явних ознак політичного лідерства на користь бажаних. **Висновки.** Отримані результати поглиблюють розуміння ролі психологічних чинників у формуванні політичних преференцій.

Ключові слова: образ ідеального політичного лідера, чинники політичного вибору, проєкція, ідентифікація з лідером, макіавеллізм, харизма.

Вступ

Сучасна ситуація в українській політиці є резонансною у контексті полярного ставлення громадськості до політичних діячів: одні ідеалізують актуальну владу, покладаючи на неї великі надії щодо зміни життєвого укладу в країні, інші нарікають на усунення попередньої влади і зневірені в можливостях актуальних управлінців. Це ставлення має виразний емоційний компонент, причому захоплення та знецінення головно адресоване президентам – актуальному та попередньому, і є причиною публічних дискусій, часто в образливо-негативному тоні. Відтак, розуміння специфіки політичних преференцій

focus on external reality and consider basically social factors of choice. At the same time, few studies prove the role of psychological traits of voters as factors of political choice.

Creating the image of a political leader is usually subordinated to the strategy of “half-truths”: it is built to allow the voter to guess and endow with qualities that do not fully correspond to reality (Akayomova, 2009). As a result, the image of a political leader is based on the existing knowledge and experience of the electorate, refracted through their personality characteristics. Thus, projection plays an important role: according to Gabriel (1997), a politician may not have the qualities of a symbolic leader, but voters tend to endow him with them to compensate for the need for symbolic parental authority. Deep political attitudes become a container and territory for the manifestation of defensive mechanisms (Ivanova, 2018), namely, the need to identify oneself with the leader. Voters are more likely to support politicians who outwardly resemble themselves; initially, such candidates receive a higher level of trust (Bailenson et al., 2008; Antonakis, Eubanks, 2017). As a result, in advertising campaigns, politicians try to be as similar as possible to the prioritized segment of the electorate (covering such categories as age, gender, style attributes, etc.). Interestingly, this ability to liken oneself to a leader is inherent from an early age: in one study, children aged 5-12 were as successful as the adults in predicting potential winners of the elections in France only from the candidates' photographs (Antonakis, Daglas, 2009).

On the other hand, grandiose expectations of politicians return to the idea of the narcissistic core of such expectations, which is typical of modern society. The heroic political nonesuch is often a deceptive construct, resulting in narcissistic frustration of voters and an enormous narcissistic increase in his rating with the unrealistic expectations expressed (Costas, Taheri, 2012). Thus, the categories of political leadership perception are usually implicit.

In addition, it should be noted that the urgent needs of society largely determine the choice of the electorate. The best political leader is the one who feels and takes social needs into account

є важливим завданням задля налагодження психологічного клімату у різних соціальних просторах, де такі різномірні погляди мають місце для зіткнення.

Формування образу ідеального політичного лідера потребує додаткового вивчення саме в рамках психологічної парадигми, адже соціально-політичні теорії в основному сфокусовані на зовнішню реальність й враховують головні соціальні чинники вибору. Водночас, нечисленні дослідження усе ж доводять роль психологічних рис виборців як чинників політичного вибору.

Творення образу політичного лідера зазвичай підпорядковане стратегії “напівправди”: він побудований таким чином, аби давати змогу виборцю домислювати його, та наділяти якостями, які не повністю відповідають реальності (Акайомова, 2009). Як наслідок, образ політичного лідера формується на основі наявних знань та досвіду електорату, переломлених через особистісні особливості. Так, важливу роль відіграє проєкція: на думку Gabriel (1997), політик може не володіти якостями символічного лідера, але виборці схильні умовно його ними наділяти, аби компенсувати необхідність в символічному батьківському авторитеті. Глибинні політичні установки стають вмістилищем і територією для прояву захисних механізмів (Іванова, 2018), серед яких – й потреба ідентифікації з лідером. Виборці частіше підтримують політиків, які зовнішньо нагадують їх самих, первинно до таких кандидатів встановлюють вищий рівень довіри (Bailenson та ін., 2008, Antonakis, Eubanks, 2017). Як наслідок, в рекламних кампаніях політики намагаються бути якнайбільш схожими на сегмент електорату, який для них слугує пріоритетом (охоплює такі категорії як вік, стать, стильові атрибути тощо). Цікаво, що така здатність до уподібнення себе лідерові притаманна людині з раннього віку: в одному з досліджень діти 5-12 років успішно, на рівні з дорослими, зуміли передбачити потенційних переможців виборів у Франції лише за їх фотокартками (Antonakis, Daglas, 2009).

З іншого боку, грандіозні очікування до політика повертають до ідеї про типове для сучасного соціуму нарцистичне ядро таких очікувань. Героїчний ідеал політика часто виступає оманливим конструктом, наслідком якого є нарцистичне розчарування виборців й також грандіозне нарцистичне зростання рейтингу

**Tell me who is your favorite politician,
and I'll tell you who you are: psychological factors
of the ideal political leader's image among Ukrainians**

(Meneghetti, 2004). In a crisis or transition period, voters seek the leader to get irrational confidence and a positive outlook on the future (Ivanova, 2018). Ma Feng et al. (2020) note that a positive attitude toward reality, optimism, and a sense of ability to cope with difficulties are necessary conditions for well-being. If the leader manages to give the illusion of security, s/he gets a long-term monopoly on power because, in this way, s/he helps to maintain people's mental balance (Kramnik, 1991). It gives reason to believe that dispositional optimism may be one of the factors of political choice.

Thus, knowing about the psychological characteristics of voters, we can, with some probability, assume what will be the results of their will and which of the candidates will have a better chance of winning.

Purpose. In this study, we aimed to analyze the psychological qualities of voters in the context of their views of the ideal political leader.

Methodology

While the empirical study runs in 2020-2021, respondents (N = 60, aged 18-45, mean 21.7 years, SD = 1.9; 50 women (83.3%), 49 people (81.7%) participated in the last presidential and / or parliamentary elections) received a list of 25 characteristics. Some of them (historical significance of personality, self-confidence, revolutionism, friendliness, decisiveness, ability to weave intrigue, closeness to the people, patriotism, distrust, ambitiousness, greed for fame and recognition, professionalism, dangerousness, reliability, loneliness, cruelty, arrogant, awareness, having special skills, insidiousness, the experience of political activity) were selected based on previous research (Caprara et al., 2003, Roets, Van Hiel, 2009) as traits possessed by world-renowned politicians who were popular among the electorate. Some other features are authors' addition to this list based on the realities of modern Ukrainian society: we chose youth, attractiveness, and sexuality as features of the new ruling elite, which has undergone radical changes in recent years (and, in contrast to predecessors, differs significantly for age and image characteristics); morality as a category to which most of the studied group is sensitive due to age (Tsilyenko, 2019),

політика, до якого висловлюють нереалістичні очікування (Costas, Taheri, 2012). Відтак, категорії сприйняття політичного лідерства зазвичай імпліцитні.

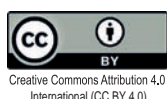
Крім того, слід розуміти, що вибір електорату значною мірою визначений актуальними потребами суспільства, найкращий політичний лідер – той, хто відчуває й враховує соціальні потреби (Менегетти, 2004). В умовах кризи чи перехідного періоду правління виборці шукають в лідері ірраціональну впевненість й позитивний прогноз щодо майбутнього (Іванова, 2018). Ma Feng та ін. (2020) зазначають, що позитивне ставлення до дійсності, оптимізм, поряд із відчуттям здатності протистояти труднощам є важливими умовами благополуччя. Якщо лідер зумів надати ілюзію безпеки, то він отримує тривалу монополію на владу, адже таким чином сприяє підтриманню в людей внутрішньо-психічної рівноваги (Крамник, 1991). Це дає підстави вважати, що диспозиційний оптимізм може бути одним із чинників політичного вибору.

То ж, знаючи про психологічні особливості виборців, можна з певною ймовірністю припускати, якими будуть результати їх волевиявлення, який із кандидатів матиме більше шансів на перемогу.

Мета дослідження. Аналізування психологічних якостей виборців у контексті їх уявлень про ідеального політичного лідера.

Методологія дослідження

В ході емпіричного дослідження, що проводилось у 2020-2021 роках, респондентам (N=60, віком 18-45 років, середнє значення 21.7 років, SD=1.9; 50 осіб (83.3%) – жінки, 49 осіб (81.7%) були учасниками останніх президентських та/або парламентських виборів) було запропоновано перелік із 25 характеристик. Частина з них (історична значущість особистості, самовпевненість, революційність, дружелюбність, рішучість, вміння плести інтриги, наближеність до народу, патріотичність, недовірливість, амбіційність, жадібність до слави й визнання, професіоналізм, небезпечність, надійність, самотність, жорстокість, гоноровитість, обізнаність, наявність спеціальних умінь, підступність, наявність досвіду політичної діяльності) обрані на основі результатів попередніх досліджень (Caprara та ін., 2003; Roets, Van Hiel, 2009) як риси, якими володіли відомі світові політичні діячі,

and the lack of which is often blamed on the ruling elites. Participants assessed these traits on a Likert scale from 1 to 5 due to the extent to which, in their opinion, they should characterize an ideal political leader. This stage aimed to create the image of the ideal political leader of modern youth.

The next step was to analyze which aspects of this image respondents preferred, depending on their psychological characteristics. Among the proposed questionnaires were the Narcissistic Personality Inventory (NPI-16, in the Ukrainian-language adaptation by Pylat et al., 2021), the Life Orientation Test – Revised (LOT-R) (Carver, 2013) (in the authors' translation; Cronbach's alpha $\alpha = .62$); the scale of the defense mechanism of projection from the LSI (Plutchik, Kellerman, Conte, 1979) (in the authors' translation; Cronbach's alpha $\alpha = .61$).

To process the data, we used the exploratory factor analysis (EFA, the principal components analysis) to identify the components of the ideal political leader's image and correlation analysis (non-parametric Spearman's criterion) to determine the relationship between the personality traits and this image. We performed the calculations in the Statistica 8.0 package.

Results and discussion

According to Cattell's criterion, the results of EFA revealed the structure of the ideal political leader's image, which in total describes 48.9% of the total variance of all 25 characteristics. Based on the factor loadings analysis, we identified four crucial components of the ideal politician's image of the modern Ukrainian voter, which we characterized by the following categories: Machiavellianism, charisma, professionalism, and facade (Table 1).

The most significant weight in the total variance have the traits that make leader neglect morals, show distrust, be dangerous, cruel, and insidious. Thus, respondents find traits typical of Machiavelli's "prince" crucial for the ideal political leader. While interpreting the obtained result, it is necessary to understand profoundly and not simplify the Florentine thinker's concept and the tendencies he outlined, namely, in political leadership (that is emphasized, e.g., by Alekseyev (2002)). Under this term, following

які користувалися найбільшою популярністю серед електорату. Ще частина рис є авторським доповненням списку з огляду на актуальні для сучасного українського суспільства реалії: молодість, зовнішня привабливість та сексуальність були обрані як риси нової владної верхівки країни, яка зазнала радикальних змін в останні роки (та, на контрасті з попередниками, суттєво відрізняється за віковими та іміджевими ознаками); моральність – як категорія, до якої чутлива більша частина досліджуваної групи в силу вікових особливостей (Цілінко, 2019), та відсутність якої нерідко закидають представникам владних еліт. Ці риси досліджувані повинні були оцінити в контексті міри, у якій, на їхній погляд, вони мали б характеризувати ідеального політичного лідера, за шкалою Лайкерта від 1 до 5. Метою цього етапу стало створення образу ідеального політичного лідера сучасної молоді.

Наступним кроком було проведення аналізу того, яким аспектам цього образу респонденти надають перевагу, залежно від їх психологічних особливостей. Серед запропонованих опитувальників – шкала особистісного нарцисизму NPI-16 (в україномовній адаптації Пилат та ін. (2021)), опитувальник диспозиційного оптимізму LOT-R (Carver, 2013) (в авторському перекладі; показник альфа Кронбаха $\alpha=.62$); шкала напруженості захисного механізму проєкції з методики діагностики механізмів психологічного захисту LSI (Plutchik, Kellerman, Conte, 1979) (в авторському перекладі; показник альфа Кронбаха $\alpha=.61$).

Для опрацювання даних, було використано метод багатофакторного аналізу (аналіз головних компонент) для виділення складових образу ідеального політичного лідера, та кореляційний аналіз (непараметричний критерій Спірмена) для визначення зв'язків рис особистості та цього образу. Обчислення проводились в пакеті Statistica 8.0.

Результати та дискусія

Результати багатофакторного аналізу, відповідно до критерію Кеттела, дали змогу виявити структуру образу ідеального політичного лідера, яка в сумі описує 48.9% сукупної дисперсії всіх значень за 25 характеристиками. На основі аналізу матриці факторних навантажень виокремлено чотири важливі складові образу ідеального політика для сучасного

**Tell me who is your favorite politician,
and i'll tell you who you are: psychological factors
of the ideal political leader's image among Ukrainians**

Table 1. Factor structure of the ideal political leader's image
Таблиця 1. Факторна структура образу ідеального політичного лідера

Factor name Назва фактора	Characteristics Характеристики	Factor loading Факторне навантаження	% of variance that the factor explains % дисперсії, яку пояснює фактор
Machiavellianism Макиавеллізм	Friendliness Дружелюбність	-.50	19.5%
	ability to weave intrigue Вміння плести інтриги	.76	
	Distrust Недовірливість до інших	.64	
	Greed for fame Жадібність до слави	.67	
	Dangerousness Небезпечність	.72	
	Cruelty Жорстокість	.55	
	Arrogant Гоноровитість	.65	
	Insidiousness Підступність	.81	
	Morality Моральність	-.65	
Charisma Харизма	historical significance of personality Історична значущість особистості	.63	13.7%
	self-confidence Самовпевненість	.58	
	Revolutionism Револьюційність	.73	
	Patriotism Патріотизм	.76	
Professionalism Професійність	Professionalism Професійність	-.80	8.8%
	Awareness Обізнаність	-.73	
	having special skills Наявність спеціальних вмінь	-.60	
	experience of political activity Досвід політичної діяльності	-.70	
Facade Імідж	Decisiveness Рішучість	-.52	6.84%
	closeness to the people Наближеність до народу	-.54	
	Attractiveness Зовнішня привабливість	-.63	
	Sexuality Сексуальність	-.63	

Note: the characteristics included in the structure have factor loadings bigger than .50.

Примітка: У структуру включені факторні навантаження характеристик, більші за .50.

Machiavelli, it is appropriate to understand not so much immorality but for the tendency to sacrifice prosocial orientation in favor of efficiency. In recent years, in Ukraine, the geopolitical arena and the economic situation have not been the most favorable; military actions are running, and economic indicators are not stable. It is reasonable to assume that Ukrainians seek ideas to solve social problems by emphasizing an ideal politician's "Machiavellian" personality. M. Orap and Ya. Kalba (2021) draw attention to the ambivalence of young Ukrainians' attitudes towards economic issues: on the one hand, they are success-oriented and looking for ways to achieve it. On the other hand, they have rather infantile ideas about these opportunities. The result sheds light on these data: voters form grand expectations for the leader who will help achieve the goal without a clear idea of how to achieve something independently.

Looking for the interpretation of this result in terms of values, we paid attention to Ivanova's (2018) note that many classical characteristics of political leaders (described in the works of T. Adorno, E. Fromm, etc.) highlight the psychopathic traits of leaders. These are the main driving forces of the political process: traits of cruelty and dangerousness are associated with the leader's greatness and the ability to leave a trace in history. In this way, voters are probably looking for an "active and effective" leader while risking specific democratic values. It also correlates with similar studies: the youth from the North-Eastern region of Ukraine also perceive the "active-aggressive" masculine type to be an ideal political leader (Drozdova, 2019).

The second factor describes the charisma of a political leader, i.e., such traits that motivate him/her to lead others, to be a savior of society. Lozovytskyy (2018) notes that the electorate wants to see leaders of this type primarily in crisis and transition stages of state development when people feel anxious about their present and future, which is quite consistent with the current realities of the armed conflict, COVID-19 pandemic, etc. Choosing a charismatic leader can be considered one of society's specific emotional defensive responses (Lozovytskyy, 2018).

українського виборця, які ми охарактеризували наступними категоріями: макіавеллізм, харизма, професійність та імідж (табл. 1).

Найбільшу вагу в сукупній дисперсії, а, отже, ключове значення в образі ідеального політичного лідера респонденти відвели рисам, наявності яких лідер буде нехтувати мораллю, демонструватиме недовіру, буде небезпечним, жорстоким та підступним, відтак, відзначивши риси, типові для "государя" в трактуванні Макіавеллі. Водночас, інтерпретуючи отриманий результат, слід підкреслити важливість розуміння глибини і не-спрощення концепцій флорентійського мислителя, що дали назву фактору і тенденціям, які він окреслює, зокрема, у політичному лідерстві (на чому наголошують дослідники його ідей, наприклад, Алексеев (2002)): під цим терміном, услід за Макіавеллі, доцільно розуміти не стільки аморальність, скільки схильність жертвувати просоціальними тенденціями на користь ефективності. Зважаючи на те, що в останні роки в Україні ситуація на геополітичній арені та в економіці не найсприятливіша, тривають воєнні дії, а економічні показники не відзначаються стабільністю, цілком доцільно припускати, що в такий спосіб, підкреслюючи таку "макіавеллівську" особистість ідеального політика, українці шукають ідей для вирішення суспільних проблем. M. Orap та Ya. Kalba (2021) звертають увагу на амбівалентність ставлення молодих українців до економічних питань: з одного боку, вони орієнтовані на успіх та шукають способів його досягнення, з іншого – мають доволі інфантильні уявлення про ці можливості. Отриманий результат проливає світло на ці дані: не маючи чіткого уявлення, як досягнути бажаного самотужки, виборці формують грандіозні очікування до лідера, який допоможе досягти мети.

Якщо усе ж трактувати отриманий результат у ціннісному полі, то М. Іванова (2018) відзначає, що чимало класичних характеристик діяльності політичних лідерів (відображених, наприклад, у працях Т. Адорно, Е. Фромма та ін.) виділяють психопатичні риси лідерів як основні рушійні сили політичного процесу: риси жорстокості й небезпечності асоціюються з величиною лідера й здатністю залишити слід в історії. Ймовірно, таким шляхом виборці шукають "діяльного й ефективного" лідера,

**Tell me who is your favorite politician,
and i'll tell you who you are: psychological factors
of the ideal political leader's image among Ukrainians**

The professional qualities of politicians take only third place in the factor structure of exemplary political leadership. At the same time, this result fully reflects the current situation: having previous experience, special skills, and deep awareness of public affairs are not priorities of modern voters, as indicated by the results of the last presidential election. Finally, concerning the façade of a politician, it remains important in assessing the leader, but it yields to the previous three factors. Moreover, respondents rated a facade with a minus sign. Their view of an ideal political leader has no signs of demonstrativeness. Probably, this may be due to the growing distrust of the media image of politicians. At the end of 2020, the Razumkov Center published data according to which 42.1% of respondents (out of more than 2,000 participants) called the current President of Ukraine a “disappointment of the year” (Ukraine-2020, 2020), while the level of his support during the spring elections 2019 was significantly higher.

We calculated the weighted factor estimates for the described factor structure and analyzed their correlations with the indicators of the personality traits of actual and potential voters (Table 2).

Personal orientation towards optimism contributes to a greater emphasis on the charismatic traits of a political leader ($r = .39$). By electing a leader with such qualities, the electorate is likely to place their own hopes for a bright future in him/her. For people with a high level of grandiose narcissism, the features of Machiavellianism in the image of a political leader ($r = .31$) tend to be more critical. Such voters are focused mainly on success in their lives; methods are less important for them than the result. To complement Bailenson et al. 's (2008) theory, it seems that voters tend to choose politicians not only externally but also mentally similar to them. The projection mechanism, which is also closely linked to political preferences, obviously works here: voters with its high intensity will be more likely to focus on the candidate's charisma and pay less attention to professionalism and facade. The projection theory evidences it: their choice will be based primarily on their personal ideas and expectations, while what is visible (politician's training and image) recede into the background.

водночас, ризикуючи певними демократичними цінностями. Це також корелює з результатами схожих досліджень: в уявленнях молоді Північно-Східного регіону України щодо ідеального політика домінують риси “активно-агресивного” маскулінного типу (Дроздова, 2019).

Другим за значимістю виступає фактор, який описує харизматичність політичного лідера, тобто такі риси, які спонукають його бути провідником, рятівником суспільства. О. Лозовицький (2018) зазначає, що лідерів такого типу електорат хоче бачити перш за все у кризові й перехідні етапи державотворення, коли люди відчують тривогу за власне теперішнє й майбутнє, що цілком співмірно з сучасними реаліями згаданого збройного конфлікту, пандемії COVID-19 тощо. Вибір харизматичного лідера можна вважати одним з типів специфічної емоційної захисної реакції суспільства (Лозовицький, 2018).

Тільки третіми за значимістю у факторній структурі ідеального політичного лідерства виступають професійні якості політика. Водночас, цей результат цілком відображає сучасну ситуацію: наявність попереднього досвіду та спеціальних вмінь, глибока обізнаність щодо державних справ не є пріоритетом сучасних виборців, на що вказують результати останніх президентських виборів. Нарешті, стосовно іміджевого аспекту, він залишається вагомим в оцінці лідера, проте поступається попереднім трьом. Причому, респонденти оцінили його зі знаком “мінус”, тобто їхній образ ідеального політичного лідера позбавлений ознак демонстративності. Ймовірно, це може бути зумовлено зростанням недовіри до медійного образу політиків. Так, наприкінці 2020 року Центр Разумкова оприлюднив дані, відповідно до яких 42.1% опитаних (з понад двох тисяч учасників) назвали чинного президента України “розчаруванням року” (Україна-2020, 2020), у той час як рівень його підтримки на час виборів весною 2019 року був суттєво вищим.

Для описаної факторної структури було обчислено зважені факторні оцінки, і проаналізовано їх кореляції з особистісними рисами реальних та потенційних виборців (табл. 2).

Зокрема, особистісна орієнтація на оптимізм сприяє більшому акценту на рисах

Table 2. Correlations of the structural components of the ideal political leader's image and personality traits of the voters
Таблиця 2. Кореляції структурних компонентів образу ідеального політичного лідера та особистісних рис виборців

Parameters Параметри	Machiavellianism Макиавеллізм	Charisma Харизма	Professionalism Професійність	Facade Імідж
Narcissism (NPI) Нарцисизм (NPI)	.31**	.00	.00	-.06
Optimism (LOT) Оптимізм (LOT)	.00	.39**	-.17	-.20
Projection (LSI) Проекція (LSI)	.12	.28*	-.31**	-.27*

Note: * $p < .05$, ** $p < .01$

Примітка: * $p < .05$, ** $p < .01$

Conclusions

We have conducted empirical research that illustrated psychological aspects of the modern Ukrainian electorate's views of the ideal political leader and the potential role of individual psychological characteristics in the implementation of political choice. Namely, the results show that voters consider its effectiveness and efficiency an essential aspect of a perfect political leader and want to pay less attention to such achievements' moral and ethical aspects. It is reflected through the most significant role of Machiavellianism traits in the leader's personality description. This aspect is especially noticeable among voters with a high personality (non-clinical) narcissism, for whom achievement and success are personally significant traits. In the image of an ideal politician, respondents also noted the role of his charisma, which appeals to society's desire to maintain confidence in the current unstable period, delegating functions of leading and defending to him/her. Voters with high dispositional optimism are especially inclined to such a leader, guided by their own hopes for a bright future. Belief in the importance of charisma for a political leader is also noted by respondents with a relatively more intensive projection, thus embodying their desire for security and comfort. At the same time, the professionalism and façade of a politician are relatively less important for these respondents. In general, there is some disappointment with the media image of politicians, and people try to find benchmarks in other aspects.

Thus, the obtained results showed the importance of psychological traits in forming

харизматичності політичного лідера ($r_s = .39$). Обираючи лідера, що володіє такими якостями, імовірно, електорат вкладає в нього власні надії на світле майбутнє. Найбільшого значення рисам макиавеллізму в образі політичного лідера схильні надавати особи з високим рівнем грандіозного нарцисизму ($r_s = .31$). Такі виборці в житті орієнтовані головню на досягнення успіху, методи тут менш важливі, ніж результат. Відтак, в продовження теорії Bailenson та ін. (2008), схоже, виборці схильні вибирати політиків не лише зовнішню, але й ментально подібних на них. Тут, очевидно, спрацьовує механізм проєкції, який також тісно пов'язаний з політичними перевагами: виборці, що мають високий рівень напруження цього механізму, більш імовірно орієнтуватимуться у виборі кандидата на його харизматичність, та менше уваги приділять професіоналізму та зовнішньому образу, що й підтверджує теорію проєкції: їхній вибір буде перш за все ґрунтуватись на власних уявленнях та очікуваннях, тоді як видиме назовні в образі політика (його професійна підготовка та імідж) відходять на другий план.

Висновки

Отже, в результаті емпіричного дослідження було продемонстровано психологічні аспекти уявлень сучасного українського електорату про ідеального політичного лідера та імовірну роль індивідуально-психологічних особливостей у здійсненні політичного вибору. Зокрема, встановлено, що ключовим аспектом для еталонного політичного лідера виборці вважають

**Tell me who is your favorite politician,
and I'll tell you who you are: psychological factors
of the ideal political leader's image among Ukrainians**

the ideal politician's image: they determine the emotional component, controlling the political will. The obtained results create preconditions for further discussions and additional theoretical and empirical studies of a topic and have several limitations. These are the heterogeneity of the study group in terms of age, gender, geography (most respondents are from the west of Ukraine), and a "menu" of political preferences (more than a half of the participants indicated that they did not support current representatives in the last presidential and parliamentary elections); not taking other psychological factors that may be important in determining political preferences, into account, such as the Big Five traits mentioned by some researchers on this topic, etc. At the same time, we consider including these factors the prospects of the current study.

References

- Akayomova, A. (2009). Politychnyi imidzh ta osnovni yoho kharakterystyky [Political image and its main characteristics]. *Politychnyi menedzhment – Political management*, 5, 29-35 [in Ukrainian].
- Alekseyev, A. S. (2002). *Makiavelli kak politicheskij mislitel' [Machiavelli as a political thinker]*. In Sapov V. V. (Ed.) *Machiavelli: pro et contra*. (p. 45-268). Saint-Petersburg: Antologija [in Russian].
- Antonakis, J., & Eubanks, D. L. (2017). Looking Leadership in the Face. *Current Directions in Psychological Science*, 26(3), 270-275.
- Antonakis, J., & Dalgas, O. (2009). Predicting elections. *Child's play! Science*, 323, 1183. <http://dx.doi.org/10.1126/science.1167748>.
- Bailenson, J. N., Iyengar, S., Yee, N., & Collins, N. A. (2008). Facial similarity between voters and candidates causes influence. *Public Opinion Quarterly*, 72, 935-961.
- Costas, J., & Taheri, A. (2012). "The Return of the Primal Father" in Postmodernity? A Lacanian Analysis of Authentic Leadership. *Organization Studies*, 33(9), 1195-1216.
- Caprara, G., Barbaranelli, C., Consiglio, C., Laura, P., & Zimbardo, P. G. (2003). Personalities of politicians and voters: unique and synergistic relationships. *Journal of Personality and Social Psychology*, 84(4), 849-856. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.84.4.849>.
- Drozdova, M. A. (2019). Dynamika uivlen student-skoi molodi pro idealnoho politychnoho lidera: z dosvidu vykorystannia metodyky L. Sondi [Dynamics of the students perception of an ideal political leader. Applying l. Sondi's test]. *Problemy*

його дієвість та ефективність, та готові менше зважати на морально-етичний аспект таких досягнень, що відображено у найбільшому значенні блоку характеристик макіавеллізму при описі особистості лідера. Особливо виразно цей аспект помітний серед виборців з високим особистісним (неклінічним) нарцисизмом, для яких досягнення та успіх є особистісно значимими рисами. У образі ідеального політика респонденти також відзначили роль його харизматичності, що апелює до прагнення суспільства зберегти впевненість у сучасний нестабільний період, делегуючи політичному лідерові функції провідника та захисника. Особливо на такого лідера налаштовані виборці з високим диспозиційним оптимізмом, керуючись у власному виборі надіями на світле майбутнє. Вірою у важливість харизми для політичного лідера відзначаються також респонденти, яким порівняно більш притаманний захисний механізм проєкції, в такий спосіб втілюючи в ньому власне прагнення безпеки і комфорту. Водночас, ці респонденти порівняно менше значення надають іншим двом (менш суттєвим і для загальної досліджуваної групи) вимірам проаналізованого образу – професіоналізму та іміджу. Загалом, спостерігається деяке розчарування медіа-образом політиків та спроби знайти еталони в інших аспектах.

Відтак, отримані результати дали змогу пересвідчитись у вагомості психологічних рис при формуванні уявлень про ідеального політика: вони, вочевидь, визначають емоційний компонент, який також управляє політичним волевиявленням. Отримані результати створюють передумови до дискусій й додаткового теоретичного та емпіричного вивчення, та мають ряд обмежень, серед яких – неоднорідність досліджуваної групи з погляду віку, статі, географії (більша частина респондентів є вихідцями з заходу України), "меню" політичних вподобань (більше половини учасників дослідження вказали, що не підтримували на останніх виборах президента та парламенту його чинних представників); неврахування інших психологічних чинників, які могли мати значення у детермінації політичних преференцій, наприклад, рис Великої п'ятірки, які беруть до уваги деякі дослідники цієї тематики та ін. Врахування цих чинників вважаємо водночас і перспективами актуального дослідження.

politychnoi psykholohii – Problems of political psychology, 8 (22), 180-197 [in Ukrainian].

- Gabriel, Y. (1997). Meeting God: When organizational members come face to face with the supreme leader. *Human Relations*, 50, 315-342.
- Ivanova, M. G. (2018). Psihologija vlasti v politologicheskoy analize [Psychology of power in political analysis]. *PolitBook*, 3, 157-171 [in Russian].
- Kramnik, V.V. (1991). *Sotsial'no-psihologicheskij mekhanizm politicheskoy vlasti* [Socio-psychological mechanism of political power]. Leningrad: LFEI [in Russian].
- Lozovytskyy, O. (2018). Politychne liderstvo – vtivennia sotsialnykh interesiv natsionalnykh elit u derzhavotvorenni [Political leadership – the embodiment of social interests of national elites in state formation]. *Naukovi zapysky IPIEND im. I. F. Kurasa NAN Ukrainy – Scientific notes of the I.F.Kuras IPaESR of the NAS of Ukraine*, 2018, 131-143 [in Ukrainian].
- Ma Feng, Shevchenko, R.P., & Karhina N.V. (2020). Student youth representation of psychological well-being: results of content analysis of works. *Insight: the psychological dimensions of society*, 3, 44-55. DOI: 10.32999/2663-970X/2020-3-3.
- Meneghetti, A. (2010). *Psychology of leadership*. NNBF Ontopsychology.
- Orap, M.O., & Kalba Ya. Ye. (2021). The research of the economic attitudes of Ukrainian youth: theoretical and practical aspects. *Insight: the psychological dimensions of society*, 5, 117-131. DOI: 10.32999/2663-970X/2021-5-8.
- Plutchik, R., Kellerman, H. & Conte, H. R. (1979). *A structural theory of ego defenses and emotions*. In C. E. Izard (Ed.). *Emotions in personality and psychopathology* (p.229-257). New York: Plenum.
- Pylat, N.I., Senyk, O.M., & Kryvenko, I.S. (2021). Ukrainomovna adaptatsiia korotkoi versii opytuvalnyka hrandioznoho nartsysyzmu (NPI-16): analiz psyhometrychnykh pokaznykiv [Ukrainian adaptation of the short version of the Narcissistic Personality Inventory NPI-16: psychometric indicators analysis]. *Naukovi studii iz sotsialnoi ta politychnoi psykholohii – Scientific Studios on Social & Political Psychology*, 48(51), 69-80 [in Ukrainian].
- Roets, A., & Van Hiel, A. (2009). The ideal politician: Impact of voters' ideology. *Personality and Individual Differences*, 46, 60-65.
- Tsilynko, I.O. (2019). The problem of moral consciousness of the personality in adolescent and youth age. *Insight: the psychological dimensions of society*, 1, 47-50. DOI: 10.32999/2663-970X/2019-1-7.
- Ukraina 2020: nevypravdani ochikuvannia, nechikuvani vyklyky [Ukraine 2020: unjustified expectations, unexpected challenges] (2020, December 16). Tsentrazumkova – Razumkov's
- Список використаних джерел**
- Акайомова А. Політичний імідж та основні його характеристики. *Політичний менеджмент*, 2009. №5. С. 29-35.
- Алексеев А.С. Макиавелли как политический мыслитель. *Макиавелли: pro et contra* / за ред. В.В. Сапова. Санкт-Петербург: Антология, 2002. С. 45-268.
- Antonakis J., Eubanks D. L. Looking Leadership in the Face. *Current Directions in Psychological Science*, 2017. No. 26(3). P. 270-275.
- Antonakis J., Dalgas O. Predicting elections. Child's play! *Science*, 2009. No.323. P. 1183. <http://dx.doi.org/10.1126/science.1167748>.
- Bailenson J. N., Iyengar S., Yee N., Collins N. A. Facial similarity between voters and candidates causes influence. *Public Opinion Quarterly*, 2008. No. 72. P. 935-961.
- Costas J., Taheri A. "The Return of the Primal Father" in Postmodernity? A Lacanian Analysis of Authentic Leadership. *Organization Studies*, 2012. No.33(9). P. 1195-1216.
- Caprara G., Barbaranelli C., Consiglio C., Laura P., & Zimbardo P. G. Personalities of politicians and voters: unique and synergistic relationships. *Journal of Personality and Social psychology*, 2003. No. 84(4). P. 849-856. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.84.4.849>.
- Дроздова М. А. Динаміка уявлень студентської молоді про ідеального політичного лідера: з досвіду використання методики Л. Сонді. *Проблеми політичної психології*, 2019. № 8 (22). С. 180-197.
- Gabriel Y. Meeting God: When organizational members come face to face with the supreme leader. *Human Relations*, 1997. No. 50. P. 315-342.
- Иванова М.Г. Психология власти в политологическом анализе. *PolitBook*, 2018. № 3. С. 157-171.
- Крамник В.В. *Социально-психологический механизм политической власти*. Л.: Изд-во ЛФЭИ, 1991.
- Лозовицький О. Політичне лідерство – втілення соціальних інтересів національних еліт у державотворенні. *Наукові записки ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України*, 2018. С. 131-143.
- Ma Feng, Shevchenko, R.P. & Karhina N.V. Student youth representation of psychological well-being: results of content analysis of works. *Insight: the psychological dimensions of society*, 2020, 3, 44-55. DOI: 10.32999/2663-970X/2020-3-3.
- Менегетти А. Психология лидера. Санкт-Петербург: *ННБФ Онтопсихология*, 2010.
- Orap M.O., Kalba Ya. Ye. The research of the economic attitudes of Ukrainian youth:

**Tell me who is your favorite politician,
and i'll tell you who you are: psychological factors
of the ideal political leader's image among Ukrainians**

Center. <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/ukraina2020-nevypravdani-ochikuvannia-neochikuvani-vyklyky-pidsumky-roku-u-dzerkali-gromadskoi-dumky-gruden-2020r>.

theoretical and practical aspects. *Insight: the psychological dimensions of society*, 2021, 5, 117–131. DOI: 10.32999/2663-970X/2021-5-8.

Plutchik R., Kellerman H. & Conte H. R. A structural theory of ego defenses and emotions. *Emotions in personality and psychopathology* / Ed. by C. E. Izard. New York: Plenum, 1979. P. 229–257.

Пилат Н.І., Сенік О.М., Кривенко І.С. Україномовна адаптація короткої версії опитувальника грандіозного нарцисизму (NPI-16): аналіз психометричних показників. *Наукові студії із соціальної та політичної психології*, 2021. № 48(51). С. 69–80.

Roets A., Van Hiel A. The ideal politician: Impact of voters' ideology. *Personality and Individual Differences*, 2009. No. 46. P. 60–65.

Цілінко І.О. Проблема моральної свідомості особистості у підлітковому та юнацькому віці. *Інсайт: психологічні виміри суспільства*, 2019. №1. С.47–50.

Україна-2020: невиправдані очікування, неочікувані виклики (2020, 16 грудня). Центр Разумкова: веб-сайт. URL: <https://razumkov.org.ua/napriamky/sotsiologichni-doslidzhennia/ukraina2020-nevypravdani-ochikuvannia-neochikuvani-vyklyky-pidsumky-roku-u-dzerkali-gromadskoi-dumky-gruden-2020r>.

